

SİBER ZORBALIK NEDİR?

Siber zorbalık; bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı yoluyla bir kişi veya bir grup tarafından başkalarına zarar vermek amacıyla yapılan kasıtlı, tekrar eden ve saldırgan davranışlardır. Çocuk ve ergenlerde zorbalık davranışının okul içerisinde ve okul dışındaki nedenlerini incelemek amacıyla yapılan araştırmalar zorbalığın çocuk ve ergenler üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu göstermektedir. Buna göre çocuk ve ergenlerin kültürü, milleti veya coğrafi konumu ne olursa olsun; zorbalık davranışının çocuk ve ergenler üzerinde gelişim yaşına, kültürel ve bireysel algıya göre az veya çok olumsuz etkilerinin olduğu söylenebilir (Ayas, 2010).

Siber zorbalığın iki türü bulunmaktadır. İlki olayın daha çok teknik yönüyle ilgilidir. Bu zorbalık, sistemleri veya elektronik araçları işlemez hale getirmek için şifreleri ele geçirmek, web sitelerini hacklemek, spam bulunduran mailler göndermek gibi eylemleri içeren elektronik zorbalıktır (e-bullying). İkincisi ise bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak kişileri sürekli rahatsız etme, alay etme, isim takma, dedikodu yayma, internet üzerinden hakaret etme ya da kişinin rızası olmadan kişisel bilgilerini veya görüntülerini yayımlama gibi eylemleri içeren elektronik iletişim zorbalığıdır (e-communication bullying) (Arıcak, 2011).

SİBER ZORBALIĞIN GELENEKSEL ZORBALIKLA İLİŞKİSİ

Geleneksel zorbalıkta güç dengesizliği, fiziksel bakımdan üstün olma durumu vardır. Siber zorbalık fiziksel güçle ilişkili olmayabilir. Siber zorbalık durumu teknolojik becerilerin fazla olmasını içermektedir.

Geleneksel zorbalıkta zorbanın kimliği belli iken siber zorbalıkta kimliğin gizlenebilmesi mümkündür.

Siber zorbalıkta kısa zamanda birçok kişiye ulaşılabilmesi mümkündür.

Akran zorbalığı yapan çocukların birçoğunun aynı zamanda siber zorbalık da yaptıkları saptanmıştır.

Bazı durumlarda sanal ortamda başlayan siber zorbalık durumu gerçek hayata da yansıyabilmekte, siber zorbalık geleneksel zorbalığa dönüşebilmektedir .

Siber zorbanın mağdur nerede olursa olsun iletişim araçları vasıtasıyla mağdurla istediği her an iletişim kurma olanağına sahip olması, siber mağduru sürekli zorbalığa uğrama tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.

SİBER ZORBALIK

EBEVEYN BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

OSMAN ÖNAL İLK OKULU
Psikolojik Danışma ve Rehberlik
Servisi

SİBER ZORBALIĞA MARUZ KALMANIN PSİKOLOJİK, SOSYAL VE AKADEMİK ETKİLERİ

Psikolojik Etkileri: Üzüntülü olma, yoğun bir stres yaşama, kendini değersiz hissetme,, kendisi hakkındaki bilgilerin öğrenilmesinden utanma

Sosyal Etkileri: Özsaygının düşmesi, akran ilişkilerinde çatışma, başkalarına güvenmeme, arkadaşlık ilişkisi kurmada güçlük yaşama

Akademik Etkileri: Okula gitmekten korkma, öğrenmede sorun yaşama, okuldan kaçma, ders başarısının düşmesi

SİBER ZORBALIKTAN KORUNMAK İÇİN AİLELERİN YAPABİLECEKLERİ

Teknolojiyi kullanmayı daha fazla öğrenin.

Çocuğunuzun internette ne yaptığıyla ilgilenin. İnternette girdiği web sayfalarından, oyunlardan ve uygulamalardan haberdar olun.

Aile içinde bir çevrim içi anlaşma geliştirin. Örneğin, çocuklar günlük ne kadar süreyi internette geçirebilir? Hangi sitelere girebilir ve neler yapabilir? Bir şey onları rahatsız ederse ne yapmalı? Kişisel bilgilerini korumak için güvenli sitelerde kalmak, etik davranmak ve çevrim içinde sorumlu davranmak gibi maddeler yazılabilir (Keith Martin, 2005, s. 227).

İnternet servis sağlayıcınızdan “aile koruma paketleri” hakkında bilgi alın ve bu programları kullanın.

Teknoloji kullanımında çocuğunuza model olun. İnternette çevrim içi (online) durumdayken, özellikle çocuğunuz yanınızda ise başkalarını rahatsız etmeyin, alay etmeyin. Çünkü çocuğunuz sizi izlemekte ve sizden öğrenmektedir.

Çocuğunuzun, internette uygulanması gereken kurallar ve davranışlar konusunda eğitin. Teknolojinin yanlış ya da amaç dışı kullanımı sonucunda yaşanabilecek (itibarlarının zedelenmesi, okul veya polisle sıkıntı yaşama vb.) sorunları anlatın.

Gerçek hayattaki insanlarla iletişimde çocuğunuzun uyması gereken kuralların aynısını, cep telefonu ve internet kullanımı için de uygulayın. Siber zorbalık, sanal ortamda zarar verdiği ve acıya neden olduğu kadar gerçek dünyada da bunlara neden olmaktadır.

Çevrim içi arkadaşların, aslında söyledikleri kişiler olmayabileceklerini ve internette gördükleri her şeyin doğru olmayabileceğini anlatın.

Kendileri ve aileleriyle ilgili kişisel bilgileri başkalarına vermemelerini söyleyin.

Zorbalık içeren dokümanların kopyasını saklamasını ve ileride kanıt olarak kullanabileceğini belirtin.

Bilgisayarların IP numarasından mesajların gönderildiği adreslere ulaşılabileceğini belirtin.

Çocuğunuzun teknoloji kullanımı ile ilgili olağan dışı davranışlarının farkında olun. Eğer çocuğunuz internet kullanımından çekiniyorsa veya bu bir saplantı haline gelmişse, sanal zorbalığın kurbanı ya da faili olabilir.

Çocuğunuza zorbalık yapılıyorsa, bu konuda çocuğunuzun sizinle konuşması için teşvik edin.

Çocuğunuzla samimi bir iletişim yolunu açık tutun ve bunu geliştirin.

